

PONTICA

XLIV

2011

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
CONSTANȚA

PONTICA

Anuar al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța
Annuaire du Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie Constanța

Colegiul de redacție/ Collège de rédaction :

ALEXANDRU AVRAM (Le Mans)
ALEXANDRU BARNEA (București)
MARIA BĂRBULESCU (Constanța)
MANFRED OPPERMANN (Halle/Sa.)
ȘERBAN PAPACOSTEA (București)
ALEXANDRU SUCEVEANU (București)

Redactor șef/ Rédacteur en chef:

LIVIA BUZOIANU (Constanța)

Comitetul de redacție:

CONSTANTIN CHERA (Constanța)
GABRIEL CUSTUREA (Constanța)
VALENTINA VOINEA (Constanța)

Secretar de redacție/ Secrétaire de rédaction:

IRINA NASTASI (Constanța)

Informatică editorială/ Informatique éditoriale:

ADA-ADINA MARCU (Constanța)
VASILICA PODARIU (Constanța)

Manuscrisele, cărțile propuse la schimb și toată corespondența vor fi adresate redacției: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Piața Ovidiu nr. 12, 900745, Constanța, România, Tel./Fax. 0040-241-618763; e-mail: liviabuzoianu@yahoo.com

Les manuscrits, les livres et les revues proposés en échange, ainsi que toute correspondance seront adressés à la Rédaction: Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie, 12 Place d'Ovide, 900745, Constantza, Roumanie, Tél./Fax 0040-241-618763; e-mail: liviabuzoianu@yahoo.com.

PONTICA ediție online/ PONTICA en-ligne edition : www.revistapontica.wordpress.com

ISSN 1013-4247
ISSN (online/en-ligne) 2247 – 9341
ISBN 973-7951-29-8

VoluM dedicat memoriei arheologului

Mihai Irimia

Volume dédié à la mémoire de l'archéologue

Mihai Irimia

SUMAR
SOMMAIRE
CONTENTS

PRO MEMORIA

Mihai Irimia	11
ALEXANDRU SUCEVEANU Încrâncenare și serenitate Acharnement et sérénité.....	17
MIHAI IRIMIA Depozitul de piese de făurărie de la Țibrinu (com. Mircea Vodă, jud. Constanța), 1997 – 1998 Der Werkstatthortfund von Țibrinu (Gem. Mircea Vodă, Bez. Constanța), 1997-1998.....	23

VARIA HISTORICA

NECULAI BOLOHAN Trying to Define and Deal with “Buffer territories” in the West Pontic Late Bronze Age	71
NICOLAE ALEXANDRU Notă despre fondarea orașului Callatis Note about Callatis City Foundation.....	83
AUREL RUSTOIU Celts - Pontica. Connections of the Celts from Transylvania with the Black Sea	91
MANFRED OPPERMANN Die Göttin Hera im Ostbalkanraum zwischen Donau und Rhodopen während der Römerzeit	113

ALEXANDRU AVRAM	
Notes épigraphiques (I).....	137
MARIA BĂRBULESCU, LIVIA BUZOIANU, TRAIAN CLIANTE	
Inscriptions inédites de la Dobroudja romaine	141
CLAUDIU MUNTEANU	
Canale navigabile artificiale romane din provinciile renane și dunărene	
Roman Artificial Navigable Channels in Rhenan and Danubian Provinces.....	157
CONSTANTIN NICOLAE	
Carsium – Hârșova. Note de toponimie	
Carsium – Hârșova. Notes on Toponymy	183
RADU OTA	
Noi considerații cu privire la apariția paleocreștinismului în Dacia romană	
New Considerations Regarding the Appearance of Early Christianity in Roman Dacia.....	197
GEORGI ATANASOV	
À propos du martyre de Saint Émilien de Durostorum (Silistra).....	211
VALENTINA VOINEA, BARTŁOMIEJ SZMONIEWSKI	
Din nou despre peștera Casian	
Anew about Casian Cave.....	221

ARCHAEOLOGICA

DIMITAR CHERNAKOV	
Late Chalcolithic Foundation Burial of a Child at Kosharna Tell....	241
VALERIU SÎRBU	
Două pumnale de tip <i>sica</i> din colecțiile Muzeului Național de Istorie a României	
Deux poignards du type <i>sica</i> dans les collections du Musée National d'Histoire de la Roumanie.....	251
LAURENȚIU RADU, AUREL STĂNICĂ	
O descoperire carpică la Noviodunum	
A Carpic Discovery in Noviodunum	259
VIORICA RUSU-BOLINDEȚ	
Lămpi de perioadă romană timpurie de la <i>Histria</i> . Aspecte legate de activitatea atelierelor care produc lămpi din Dobrogea romană	
Lamps from the Early Roman Times at Histria. An Introduction on the Activity of the Lamp Producing Workshops in Roman Dobrudja.....	269

MARIAN MOCANU	
Ceramica romană târzie cu decor șampilat descoperită la (L?)Ibida	
La céramique romaine tardive à décor estampé découverte à	
(L?)Ibida.....	293
MIHAIL ZAHARIADE	
Towards a Historical Geography of <i>Extrema Scythiae Minoris</i> .	
A Land Survey of the South-East Shoreline of the Dunavăț Peninsula	
Results and Perspectives.....	311
GHIORGHE PAPUC, MIHAI IONESCU, ROBERT CONSTANTIN	
Les aqueducs de la cité romaine de Tropaeum Traiani.....	323
MIHAI IONESCU, GHIORGHE PAPUC, MIHAI SÂMPETRU	
Recherches archéologiques de la fortification annexe de la cité	
Tropaeum Traiani (1990-2006).....	343
EMILIAN GAMUREAC	
Some Pottery Findings Outside Ulmetum City Walls.....	367
CRISTIAN SCHUSTER, TRAIAN POPA	
Notă cu privire la vestigiile culturii Dridu de la Mironești,	
județul Giurgiu	
Anmerkung hinsichtlich der Spuren der Dridu-Kultur in Mironești,	
Bezirk Giurgiu.....	379
ZENO KARL PINTER, CĂTĂLIN IONUȚ DOBRINESCU,	
AUREL DRAGOTĂ, BEATRICE KELEMEN	
Cercetări preliminare în necropola medievală de la Capidava	
(com. Topalu, jud. Constanța)	
Preliminary Research in Capidava Medieval Necropolis (Topalu	
com., Constanța County).....	387
GHEORGHE MĂNUCU-ADAMEȘTEANU,	
MIHAELA MĂNUCU-ADAMEȘTEANU	
Studiu preliminar privind cruciulițele descoperite în așezarea de	
la Păcuiul lui Soare (secolele X-XV)	
Étude préliminaire des petites croix découvertes dans	
l'établissement de Păcuiul lui Soare (X ^e -XV ^e siècles).....	401

NUMISMATICA NOMISMATA

GABRIEL TALMAȚCHI	
Aspecte ale circulației și penetrației monetare în teritoriul pontic	
(secolele VI-I a. Chr.)	
Monetary Circulation and Penetration Aspects in Pontic Territory	
(6 th – 1 st cent. BC).....	449

THEODOR ISVORANU

**Monede grecești de la Tomis, în colecția Institutului de
Arheologie „Vasile Pârvan”**

Greek Coins from Tomis in the Collection of „Vasile Pârvan”

Archaeology Institute..... 473

STELUȚA GRĂMĂȚICU, VIRGIL IONIȚĂ

Un pond de plumb din vremea lui Antoninus Pius

Un poids en plomb du temps d’Antonin le Pieux..... 497

AUREL VÎLCU, AUREL DANIEL STĂNICĂ

Monede de aur bizantine descoperite la Nufăru (jud. Tulcea)

Monnaies byzantines d’or trouvées à Nufăru (dép. de Tulcea)..... 503

RECENZII COMPTES RENDUS

Ancient Sacral Monuments in the Black Sea, edited by Elias K. Petropoulos & Alexander A. Maslennikov, Thessaloniki: Kyriakidis Brothers s.a., 2010, 576 p (Victor COJOCARU)..... 517

Mihai Irimia, Niculae Conovici, Anca Ganciu, *Sondajul arheologic de la Satu Nou- “Vadu Vacilor”*, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, 2011, 326 p (Livia BUZOIANU)..... 527

Raymund Netzhammer, *Din România. Incursiuni prin această țară și istoria ei*, Vol. I, 400 pagini, 103 ilustrații în text, 1 hartă în anexă; Vol. II, 320 pagini, 115 ilustrații în text, Editura Humanitas, București, 2010 (Zeno Karl PINTER)..... 531

Intrări de carte străină în biblioteca M.I.N.A.C. (2011)
(Georgeta Hașotti)..... 535

Lista abrevierilor..... 545